

ZESPÓŁ PORADNI NR 3

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 6
Specjalistyczna Poradnia Wczesnej Diagnostyki i Rehabilitacji

20 - 863 Lublin, ul. Młodej Polski 30
tel./ fax (81) 741- 09- 30; 0-501-37-00-90
www.zp3.lublin.pl / e-mail: poczta@zp3.lublin.eu

Rozwój słuchu u dzieci.

GAZETKA NR 7

opracowanie:
Małgorzata Konarska-Kowal – surdologopeda, neurologopeda

Najważniejszy dla rozwoju mowy okres życia dziecka to **pierwsze lata życia**. Jeśli w tym okresie dziecku nie będą dostarczane bodźce słuchowe, wtedy nastąpią problemy z nauczeniem się mowy.

Zdolność rozwoju językowego oraz nauka przetwarzania dźwięków jest najpełniejsza do około **siódmego roku życia**. Po tym krytycznym momencie umiejętności te nabywane są coraz mniej intensywnie, co istotnie wpływa na rozwój dziecka.

Tempo przyswajania mowy i języka nie jest takie samo dla każdego dziecka. Istnieją etapy rozwoju umiejętności językowych, które mogą wyznaczyć normę w rozwoju mowy.

0 – 3 MIESIĄCE

- Reaguje na głośne i nagłe dźwięki płynące z otoczenia.
- Rozróżnia głos matki od innych głosów.
- Reaguje na rytm kroków.
- Zatrzymuje ruchy na dźwięk dzwonka.
- Rozgląda się, poszukując źródła dźwięku.
- Wydaje odgłosy nieprzypominające mowy.
- Używa specyficznego dla siebie sposobu porozumiewania się płaczem (np. kiedy mu zimno).
- Wokalizuje pierwsze samogłoski

4 – 9 MIESIĘCY

- Zwraca uwagę na dźwięki muzyki.
- Słucha odgłosów wydawanych przez przedmioty, którymi porusza dorosły.
- Gaworzy, naśladuje sylaby oraz wokalizuje je.
- Słucha mowy opiekunów oraz własnych produkcji (powtarzanie sylab).
- Rozróżnia dźwięki, przyjazny/ rozgniewany głos.
- Szuka źródła dźwięku i głosu, odwracając głowę.
- Manipuluje przedmiotami, chcąc wydobyć z nich dźwięk.
- Do końca 9 miesiąca nabywa umiejętności rozumienia wypowiedzi emocjonalnych rodziców.

10 – 12 MIESIĘCY

- Dziecko porusza się słysząc rytm muzyki.
- Pojawia się umiejętność słuchania i rozpoznawania pierwszych wyrazów oraz onomatopei.
- Wymawia proste słowa (mama, tata, pa-pa).
- Wykonuje proste polecenia.
- Rozumie proste pytania (*Gdzie jest lala?*).
- Samodzielnie wypowiada kilka prostych wyrazów.
- Powtarza proste słowa oraz sylaby.

2 LATA

- Rozumie polecenia poparte gestem.
- Potrafi utożsamiać i różnicować nowe wyrażenia dźwiękonaśladowcze, słowa, słowa piosenek i melodię.
- Postępuje się nazwami osób i przedmiotów, a także kilkoma czasownikami.
- Każdego tygodnia rozumie więcej nowych słów.
- Rozwija się umiejętność rozumienia zwłaszcza poleceń i zakazów.
- Lubi rymowanki.
- Używa raczej słów niż gestów, aby wyrazić czego chce.

3 LATA

- Stale wzrasta słownictwo.
- Różnicuje nowe słowa.
- Powtarza melodię.
- Zaczyna słuchać teksty.
- Buduje zdania.
- Wykonuje polecenia.
- Lubi, żeby mu czytać.
- Rozumie bardziej złożone zdania.
- Poproszone wskazuje nazywane części ciała.
- Wzrasta sprawność komunikacyjna i społeczna.

4 LATA

- Mówi na tyle wyraźnie, że osoby spoza rodziny mogą zrozumieć treść wypowiedzi.
- Buduje zdania składające się z więcej niż czterech słów.
- Mowa i rozumienie znacząco się rozwija.

- Wzrasta liczba słów.
- Wzrasta liczba pytań (Dlaczego?)

5 – 6 LAT

- System fonetyczno – fonologiczny jest ukształtowany.
- Zdolności narracyjne rozwijają się.
- Znacznie wzrasta kompetencja komunikacyjna.

OZNAKI UBYTKU SŁUCHU

- Obserwuje się brak reakcji na głośne dźwięki.
- Dziecko nie potrafi określić, skąd dobiega dźwięk.
- Dziecko gaworzyło i przestało wydawać dźwięki.
- Dziecko nie reaguje na głosy bliskich, nawet w małych odległościach.
- Nie reaguje na pytania, wypowiedzi skierowane do niego lub myli je.
- Gaworzenie nie rozwija się w mowę.
- Mowa dziecka jest zniekształcona.
- Tempo mowy może być nierówne, głos zbyt cichy, bądź głośny.
- Dziecko może lepiej rozumieć polecenia poparte gestem.
- Może zacząć okazywać frustrację.

BADANIA SŁUCHU

W diagnostyce słuchu dzieci uwzględnia się dwa typy badań:

- **Badania behawioralne**
czyli subiektywne
- **Badania fizjologiczne**
czyli obiektywne

Badania obiektywne umożliwiają ocenę słuchu u dzieci, które nie chcą współpracować oraz istnieje możliwość zbadania każdego ucha oddzielnie. W trakcie ich wykonywania rodzice mogą być obecni przy dziecku.

Metody behawioralne wykorzystywane są u małych dzieci do oceniania ich reakcji na dźwięki.

Do badań behawioralnych należą:

- **Orientacyjne badania słuchu** u noworodków i niemowląt powyżej 6 miesiąca życia.

- **Badania audiometryczne** uwarunkowane bodźcem wzrokowym.
- **Audiometria zabawowa** (dzieci w wieku 3-6 lat).

Do badań fizjologicznych należą:

- **Audiometria impedancyjna**
- **Otoemisja akustyczna**
- **Audiometria odpowiedzi pnia mózgu**

Twój lekarz audiolog dokładnie dobierze metodę badania oraz wyjaśni specyfikę badania.

DLACZEGO WCZESNA INTERWENCJA JEST TAK WAŻNA?

Wczesna interwencja polega na jak najszybszym rozpoczęciu działań mających na celu poprawę funkcjonowania słuchowego dziecka. Ważna jest **wcze-**

sna diagnoza lekarska, która wskaże charakter zaburzenia oraz stopień ubytku słuchu. Jeśli ubytek słuchu jest duży, nieodwracalny oraz nie ma możliwości wyleczenia, istotne będzie dobranie odpowiednich **aparatów słuchowych** zaleconych przez audiologa.

Po diagnozie lekarskiej oraz zaopatrzeniu w odpowiednią aparaturę Twoje dziecko niezwłocznie potrzebować będzie **terapii**. Szybka reakcja ma ogromne znaczenie. Już podczas życia w łonie matki płód może odbierać dźwięki dochodzące z jej ciała oraz ze świata zewnętrznego. W pierwszych miesiącach życia niemowlęta poznają, osłuchują się z różnorodnymi dźwiękami. Bardzo szybko różnicują mowę od innych otaczających je dźwięków. Dlatego tak ważne jest podjęcie **wczesnej interwencji terapeutycznej**.

Szczególnie istotna **jest terapia surdologicopedyczna**, ponieważ pierwsze lata życia to okres najważniejszy dla przyswojenia języka. Po przeoczeniu tego czasu w rozwoju słuchowym dziecka może ono w mniejszym stopniu rozwijać umiejętność mowy, bądź nie rozwijać jej w pełni.

Dzieci, które wcześniej otrzymują pomoc (w postaci aparatów, implantów i terapii specjalistycznej – surdologicopedycznej, pedagogicznej, psychologicznej), często szybko nadrabiają, te umiejętności, które utraciły.

Literatura cytowana:

- J. Cieszyńska, M. Korendo, Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka. Od noworodka do 6 roku życia, Kraków 2007.
- A.S. Gierasimowa, W. G. Kuzniecowa, Przewodnik po wczesnym rozwoju dziecka, Wydanie polskie ABA, 2007.
- K. Kochanek, Ł. Sobieszcańska – Radoszewska, H. Skarzyński, Zasady i metody diagnozowania narządu słuchu u dzieci [w:] Audiofonologia, tom XVII, Warszawa 2000.

Grafika:

- Fot. alle12 Getty Images/Vetta
- i.pinger.pl/pgr309/409cdd3c002b51534d8b62cd/fotografia-dzieci-kujawsko.jpg
- lionatura.pl/upload/image/dziecko1.jpg
- g.wieszjak.pl/p/_wspolne/pliki_informnext/340000/fotolia_23158546_subscription_xl.jpg
- www.bebilon.pl/jestem-w-ciazy/2-trymestr/artykuly/22-tydzien-ciazy/